

Кафедра права та інформаційної справи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Спеціальність

Д8 ПРАВО

Освітньо-
професійна
програма

ПРАВО

Освітній
ступінь

БАКАЛАВР

2026 рік

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Шифр навчальної дисципліни (за ОПП)	ОК 19
Мова викладання	українська
Семестр	5
Обсяг дисципліни (у кредитах ЄКТС і годинах)	3/90
Передумови вивчення дисципліни:	ОК 13 Конституційне право
Анотація навчальної дисципліни:	В сучасній системі правової освіти ця дисципліна має особливе значення, оскільки, практично, всі держави світу нині будують своє національне законодавство шляхом імплементації норм і принципів міжнародного права, які, в свою чергу, формуються шляхом узгодженої волі держав, представники яких приймають спільні рішення від імені своїх народів, спираючись на багатовіковий досвід світової правової культури.
Мета і завдання навчальної дисципліни:	Метою навчальної дисципліни є усвідомлення студентами головних чинників підтримки сучасного міжнародного правопорядку як унормованої міжнародним правом системи міждержавних відносин, що має протистояти постійним викликам з боку стихії позаправових явищ в міжнародних реаліях.
Мета орієнтована на формування у студентів таких компетентностей:	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини. СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права. СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини. СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
Результати навчання:	РН4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу. РН8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

2 ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма організації освітнього процесу	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Семестр вивчення	Обсяги за видами навчальних занять			Самостійна робота (год)	Вид індивідуального завдання	Форма підсумкового контролю (екзамен/залік)
				Лекції (год)	Практичні, семінарські (год)	Лабораторні (год)			
Денна форма навчання	3	90	5	28	14		48	контрольна робота	екзамен
Заочна форма навчання	3	90	5	4	2		84	контрольна робота	екзамен

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і система міжнародного права

Походження терміну «міжнародне право». Регулювання міждержавних відносин як предмет класичного міжнародного права. «Право народів» (*jus gentium*) і сучасне міжнародне право. Концепція «загального міжнародного права», роль кодифікованого міжнародного права в сучасному міжнародному правопорядку. Міжнародне публічне й міжнародне приватне право. Концепція «третього правопорядку» (транснаціональне право, нове *jus gentium*, нове *lex mercatoria*).

Суб'єкти і об'єкти міжнародно-правових відносин. держави як первинні суверенні і юридично рівні суботи МП. Міжнародні міжурядові організації я похідні несuverенні суб'єкти МП, з функціонально обумовленим обсягом правосуб'єктності. Дестинатори міжнародного права, проблемність визнання особи в якості суб'єкта міжнародного права. Загальні відмінності міжнародного права від національного.

Система міжнародного права в «міжнародній нормативній системі». «Рух норм» між нормативними квазіюридичними і юридичними системами, між національними, релігійними, традиційними та ін. правовими системами і системою міжнародного публічного права. Структурні елементи системи міжнародного права. Правова норма як елементарна структурна одиниця правової системи. Інститути міжнародного права. Галузі і підгалузі міжнародного права. Загальна структура дисципліни міжнародного права.

Тема 2. Норми міжнародного права та їх джерела. Статут ООН

Особливості правової норми, її відмінності від інших соціальних норм. Специфіка нормотворчості в міжнародному праві: «узгодження воль» суверенних держав як головна форма нормотворчості в міжнародному праві. Норми міжнародного права, їх класифікація. Формування імперативних норм міжнародного права (норми *jus cogens*): загальновизнаність (норма *ergo omnes*) – як передумова імперативності.

Способи утворення і джерела норм міжнародного права: статутне й доктринальне визначення джерел МП. Стаття 38 Статуту Міжнародного суду ООН про джерела, до яких звертаються судді. головні рівні правотворчості в міждержавних відносинах.

Договірний спосіб утворення норм, переваги кодифікованого міжнародного права. Кодифікаційна діяльність держав і міжнародних установ.

Позадовірні («стихийний» і «довільний») способи нормоутворення. «Стихийні» способи утворення норм міжнародного права. Справедливість – як мета стихійної нормотворчості, природне право як «філософія справедливості», англійське «право справедливості» і його вплив на міжнародне право. Міжнародно-правовий звичай: матеріальна і психологічна його складові, *opinio juris* – як критерій «юридичності» звичаєвої міжнародної норми. Звичаєве походження загальних принципів права.

Довільні способи нормоутворення: односторонні і багатосторонні не договірні акти держав, односторонні акти міжнародних організацій. довільність форми і відсутність критеріїв юридичності таких норм (м'яке право), їх політична важливість і можливість подальшої юридизації через загальне визнання.

Статут ООН – кодифікована основа сучасного міжнародного правопорядку. Статут Міжнародного суду ООН як невід'ємна складова Статуту ООН. Стаття 103 Статуту ООН про верховенство норм Статуту на іншими договірними нормами. Цілі і принципи Статуту ООН як змістовна основа сучасного міжнародного права.

Тема 3. Основні принципи міжнародного права

Зв'язок основних принципів міжнародного права з загальноправовими принципами. Тлумачення поняття «основні принципи міжнародного права». Джерела і формування загальних принципів права. Загальноправові принципи як джерело міжнародного права, відповідно до ст. 38 Статуту Міжнародного суду ООН.

Принципи Статуту ООН. Принципи Ст. 2 Статуту: каузальність положень про співробітництво держав-членів з ООН (п.5. Ст. 2) і про невтручання ООН у внутрішні справи своїх держав-членів (п. 7 Ст. 2). Важливість положення п 6. Ст. 2 про важливість визнання принципів Статуту ООН і державами-нечленами ООН. Принципи Ст. 1, що згодом увійшли до основних принципів міжнародного права.

Розкриття змісту принципів Статуту ООН в Декларації про принципи 1970 р., визначення їх як основних принципів міжнародного права, якими повинні керуватися всі нації. Остаточна систематизація десяти основних принципів МП в Заключному (Гельсінському) акті НБСЄ 1975 р. критерії визнання всіх десяти основних принципів як норм *jus cogens*.

«Логічна парність» десяти основних принципів міжнародного права. Принципи суверенної рівності держав і невтручання держав у внутрішні справи одна одної. Принципи сумлінного виконання міжнародних зобов'язань і співробітництва. Принципи мирного вирішення спорів і незастосування сили й погрози силою. Принципи територіальної цілісності держави і непорушності державних кордонів. Принципи поваги до прав людини і рівноправ'я та права на самовизначення народів.

Тема 4. Держава як суверенний суб'єкт міжнародного права. Правонаступництво держав

Суверенітет і міжнародна правосуб'єктність. Міжнародний і внутрішньодержавний виміри суверенітету. Рівність і первинність правосуб'єктності держав: реалізація міжнародної правосуб'єктності держави через інститут визнання: встановлення дипломатичних зносин як необхідна і достатня умова визнання *de jure*; випадки визнання *de facto* і *ad hoc*. Конститутивна і декларативна теорії визнання.

Юрисдикція держави як внутрішній аспект суверенітету. Абсолютна юрисдикція держави над її територією, випадки екстериторіальної юрисдикції. Імунітет держави, її офіційних представників і державного майна – як абсолютна екстериторіальна юрисдикція. Акти держави, що дозволяють і визначають межі дії на її території окремих норм міжнародного права і права іноземних держав. Зв'язок владних повноважень держави і інституту імплементації міжнародно-правових норм. Розвиток поглядів на співвідношення міжнародного й національного права. Способи імплементації норм міжнародного права в національні правові системи.

Інститут держави у динаміці її розвитку: міста-держави і держави-імперії як основні форми держав до ново часу. Держава-нація як політична форма захисту інтересі громадянського суспільства, лояльний суб'єкт міжнародного права. Історичність поняття

«суверенітет»: суверенітет як повновладдя монархів (Ж. Боден); суверенітет як форма захисту інтересів нації (Г.Гроцій) і суверенітет як повновладдя, делеговане народним волевиявленням (Ж. Ж. Руссо).

Складові елементи держави: легітимна влада (суверенітет), населення, територія, міжнародне визнання її правосуб'єктності. Міжнародно-правовий статус населення. Сучасні концепції про становище фізичної особи в міжнародному праві. Особливості міжнародних угод, що регулюють відносини, де стороною є фізична особа: міжнародне гуманітарне (в широкому сенсі) і кримінальне право. Інститут громадянства в національному й міжнародному праві. Умови виникнення, підстави й засоби уникнення подвійного громадянства. Міжнародно-правові стандарти регулювання статусу іноземців, осіб без громадянства, біженців. Міжнародно-правові підходи до надання притулку і екстрадиції.

Інститут правонаступництва держав. Істотні зміни території як необхідна умова відносин правонаступництва. Конвенційне визначення поняття правонаступництва. Правонаступництво стосовно міжнародних договорів, державної власності і боргів і державних архівів. Принцип "tabula rasa" при правонаступництві нових незалежних держав. Проблемні питання правонаступництва пострадянських держав.

Тема 5. Інститут території в міжнародному праві

Загальна характеристика інституту території. Територія як правова категорія. Правовий статус і правовий режим території.

Загальні і спеціальні режими території як норми, що визначають правила діяльності суб'єктів в межах відповідних просторів. Національний, міжнародний і змішаний загальні режими. Спеціальні режими: режими міжнародної безпеки (демільтаризовані, нейтральні без'ядерні території) і режими міжнародного співробітництва (морські, повітряні простори, економічні зони).

Державна територія. Складові державної території: суходіл, надра води і повітряний простір. Поняття внутрішні і територіальні води держави, вихідна лінія (нормальна, пряма, архіпелажна) – як межа між внутрішніми і територіальними водами. Призначення і ширина прилеглої зони. Юрисдикційні повноваження держави на її території та в прилеглої зоні. Державний кордон, його делімітація і демаркація.

Території з міжнародним правовим режимом: режим спільного міжнародного користування і режим об'єктів спільної спадщини людства як варіанти міжнародного режиму. Відкритий космос і небесні тіла, особливості правового режиму геостаціонарної орбіти як вичерпного ресурсу. Повітряний простір за межами національної юрисдикції. Відкрите море: свободи відкритого моря, права та обов'язки капітанів суден у відкритому морі. Район морського дна і особливості його експлуатації. Значення і особливості правового захисту Антарктики.

Території зі змішаним правовим режимом. Поєднання і розмежування в регулюванні територій зі змішаним режимом питань національної юрисдикції і безпосередньо підпорядкованих нормам міжнародного права. Юрисдикція держав в межах їх виключної морської економічної зони (ВМЕЗ) і континентального шельфу над ресурсами, науковими дослідженнями і зведенням споруд, пов'язаних з цими видами діяльності. «Секторальний» принцип в Арктиці: поширення обмеженої юрисдикції п'яти приполярних держав до північного полюсу; відмінність секторального режиму від режиму ВМЕЗ. Особливості регулювання режимів міжнародних проток і каналів.

Тема 6. Право зовнішніх зносин

Дипломатія як базовий рівень міждержавного співробітництва: предмет і зміст «Права зовнішніх зносин». Зв'язок інституту визнання і права зовнішніх зносин. Джерела права зовнішніх зносин. Державні органи, в компетенцію яких входить регулювання зовнішніх зносин. Закордонні органи зовнішніх зносин: представництва і місії.

Поняття, функції і юридичний статус дипломатичних представництв. Класи глав дипломатичних представництв. Призначення глави дипломатичного представництва: агреман

і вірча грамоти. Склад дипломатичних представництв. Поняття дипломатичний корпус. Дипломатичні ранги. Дипломатичні імунітети і привілеї.

Джерела консульського права. Функції і юридичний статус консульств. Акти, що слугують правовою підставою діяльності консула, екзекватура, консульський патент. Інституційні форми консульської діяльності. Консульські округи.

Право спеціальних місій. Джерела, що регулюють статус спеціальних місій. Особливості торгових і військових місій.

Дипломатичне право міжнародних організацій. Джерела і правовий статус представництв держав при міжнародних організаціях.

Тема 7. Право міжнародних договорів

Кодифікація міжнародного права шляхом укладання багатосторонніх міжнародних угод (договорів) як юридична основа сучасного міжнародного правопорядку: поняття і джерела «Прав міжнародних договорів». Класифікації міжнародних договорів. Статут ООН як договір вищої юридичної сили стосовно інших міжнародних угод (ст. 103 Статуту). Структура (елементи) міжнародних договорів.

Процедура укладання міжнародних договорів. Обмін повноваженнями їх значення для легітимності договору. Прийняття тексту договору, встановлення автентичності тексту: парафування і підписання *ad referendum*. Способи надання державами згоди на обов'язковість договору. Умови надання згоди з застереженнями. Депонування договору у депозитарія. Набуття договором чинності.

Дія договорів, їхнє застосування й тлумачення. Дія договорів у часі і просторі. Загальний обов'язок дотримуватися положень договору його сторонами. Обов'язковість договору тільки для його сторін. Тлумачення договору. Включення в договір механізму врегулювання спорів між сторонами стосовно виконання і тлумачення договору.

Підстави недійсності договору: підписання договору при відсутності належних повноважень у представника що підписав договір; підписання внаслідок помилки щодо факту чи ситуації, що мали істотне значення для підписання договору, внаслідок введення держави-члена в обману, внаслідок підкупу уповноваженого на підписання представника, внаслідок тиску на представника держави чи на саму державу; суперечність положень договору імперативній нормі міжнародного права. Підстави і способи припинення і призупинення дії міжнародного договору.

Тема 8. Право міжнародних організацій.

Інституціоналізація міждержавних відносин шляхом заснування міжнародних міжурядових установ – як організаційна основа сучасного міжнародного правопорядку: предмет і зміст «Прав міжнародних організацій». Джерела права міжнародних організацій.

Історія розвитку інституціоналізованих форм міждержавного співробітництва. Особливості регулювання діяльності міжнародних конференцій. Міжнародні адміністративні органи. Ліга націй як перша універсальна система міждержавного співробітництва. Утворення ООН і її системотворчий вплив на міжнародне право і міжнародний правопорядок

Міжнародна правосуб'єктність міжурядових організацій як похідна і функціонально обумовлена. Вищі, виконавчі та інші органи міжнародних організацій. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях

Універсальна міждержавного співробітництва в системі ООН. Головні органи ООН: Генеральна асамблея ООН, її функції і структурні підрозділи. Рада Безпеки ООН, її функції і структурні підрозділи. Економічна і Соціальна Рада, її функції і підрозділи. Рада з опіки. Міжнародний суд ООН, його компетенція, формування складу суддів і вимоги до них. Секретаріат ООН, повноваження Генерального секретаря ООН. Допоміжні органи ООН. Спеціалізовані організації системи ООН.

Міжурядові організації поза системою ООН. Особливості діяльності Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) МАГАТЕ і СОТ. Регіональні і субрегіональні організації

Тема 9. Мирне врегулювання спорів між державами.

Розвиток принципу мирного вирішення міжнародних спорів у доктрині й джерелах міжнародного права. Гаазькі конференції миру і механізми врегулювання спорів між державами запропоновані в них. Значення впровадження Постійної палати третейського суду. Принцип мирного врегулювання спорів у Версальсько-Вашингтонській системі міжнародних домовленостей. Значення заснування Постійної палати міжнародного правосуддя.

Врегулювання спорів в системі ООН. Поняття «міжнародний спір» і критерії його «юридичності» за статутом ООН. Засоби розв'язання спорів за Ст. 33 Статуту ООН. Дипломатичні (політичні) засоби розв'язання спорів: переговори, обстеження, посередництво, примирення та інші. Юридичні засоби розв'язання спорів: відмінності між арбітражним вирішенням спорів і зверненням до судових органів. Звернення до регіональних домовленостей та інституцій. Примусові засоби забезпечення миру і безпеки в системі ООН.

Інституційне забезпечення мирного врегулювання спорів. Найбільш відомі арбітражні (міжнародні третейські) суди. Діяльність Постійної палати третейського суду. Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів. Арбітражі ad hoc: претензійний трибунал між Іраном і США.

Універсальні міжнародні судові органи. Постійна палата міжнародного правосуддя. Міжнародний суд ООН. Механізм врегулювання спорів в системі СОТ. Міжнародний трибунал з морського права. Регіональні судові органи: Суд ЄС. Економічний суд СНД.

Тема 10. Інститут відповідальності у міжнародному праві

Розрізнення юридичної природи реститутивної й репресивної відповідальності; виключно реститутивний характер міжнародної відповідальності держав (за правомірні й протиправні діяння); міжнародна відповідальність держави за тяжкі протиправні діяння супроводжується кримінальною відповідальністю фізичних осіб, винних у здійсненні від імені держави міжнародних злочинів.

Відповідальність держав за правомірну діяльність (абсолютна відповідальність). Конвенція про міжнародну відповідальність за падіння космічних об'єктів 1972 р. – як джерело кодифікації абсолютної міжнародної відповідальності і процедурних питань її понесення.

Міжнародно-протиправні діяння держав і відповідальність за такі діяння. Кодифікація міжнародної відповідальності держав за протиправні діяння: Статті про відповідальність держав за протиправні діяння від 12.12.2001 р. Види і форми міжнародної відповідальності. Контрзаходи як засіб змусити державу-порушницю понести відповідальність, вимоги до контрзаходів.

Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб. Міжнародні злочини як найтяжчі протиправні діяння держав, урядів чи політичних партій, за які міжнародну відповідальність несе держава, а кримінальну виконавці злочинних діянь: їх відмінність від злочинів міжнародного характеру (конвенційних злочинів).

Джерела міжнародного кримінального права. Нюрнберзький і токійський трибунали, трибунали кінця ХХ століття. Римський статут Міжнародного кримінального суду. Склад злочину геноциду. Склад злочинів проти людяності. Склад військових злочинів. Міжнародно-правове регулювання злочину агресії.

Предмет міжнародного кримінального процесу. Інститут екстрадиції в міжнародному кримінальному процесі. Процесуальні норми Статуту міжнародного кримінального суду.

3.2 Тематика лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Предмет і система міжнародного права	2	2
2.	Норми міжнародного права та їх джерела. Статут ООН	2	
3.	Основні принципи міжнародного права	4	
4.	Держава як суверенний суб'єкт міжнародного права. Правонаступництво держав	2	
5.	Інститут території в міжнародному праві	4	
6.	Право зовнішніх зносин	4	2
7.	Право міжнародних договорів	2	
8.	Право міжнародних організацій	2	
9.	Мирне врегулювання спорів між державами	2	
10.	Інститут відповідальності у міжнародному праві	2	
Усього годин		28	4

3.3 Тематика семінарських занять

№ з/п	Назва теми заняття	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Предмет і система міжнародного права	2	1
2.	Норми міжнародного права та їх джерела. Статут ООН		
3.	Основні принципи міжнародного права	2	
4.	Держава як суверенний суб'єкт міжнародного права. Правонаступництво держав	2	
5.	Інститут території в міжнародному праві	2	
6.	Право зовнішніх зносин	2	1
7.	Право міжнародних договорів	2	
8.	Право міжнародних організацій		
9.	Мирне врегулювання спорів між державами	2	
10.	Інститут відповідальності у міжнародному праві		
Усього годин		14	2

3.4 Самостійна робота студентів (СРС)

№ з/п	Тема СРС	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Предмет і система міжнародного права	4	8
2.	Норми міжнародного права та їх джерела. Статут ООН	6	10
3.	Основні принципи міжнародного права	6	10
4.	Держава як суверенний суб'єкт міжнародного права. Правонаступництво держав	4	8
5.	Інститут території в міжнародному праві	6	8
6.	Право зовнішніх зносин	4	8

№ з/п	Тема СРС	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
7.	Право міжнародних договорів	6	8
8.	Право міжнародних організацій	4	8
9.	Мирне врегулювання спорів між державами	4	8
10	Інститут відповідальності у міжнародному праві	4	8
Усього годин		48	84

3.5 Індивідуальні завдання

Однією з форм позааудиторної самостійної роботи студента є виконання індивідуальних завдань (ІЗ). ІЗ оцінюється окремою кількістю балів. Студенти виконують ІЗ у формі контрольної роботи. Контрольна робота передбачає відповіді студентів на контрольні питання.

1 модуль

Зміст завдання:

- Розкрийте поняття та ознаки конституційного ладу України.
 - Які принципи закладено в Основному Законі?
 - Що таке правова, демократична, соціальна держава?
- Поясніть принцип верховенства права.
 - Як він реалізується в Україні?
 - Яке значення має практика Конституційного Суду у цьому питанні?
- Охарактеризуйте форми народного волевиявлення.
 - Вибори, референдуми, інші форми безпосередньої демократії.
- Визначте роль Конституції України у системі національного права.
 - Яке місце вона посідає?
 - Що означає юридична сила Конституції?
- Проаналізуйте реальний приклад порушення або захисту конституційного ладу (власний приклад, з практики або ЗМІ).
 - Дайте юридичну оцінку ситуації.

2 модуль

Зміст завдання:

- Класифікуйте права і свободи людини, закріплені Конституцією України.
 - Особисті, політичні, соціальні, економічні, культурні, екологічні.
- Поясніть поняття юридичного обов'язку.
 - Назвіть основні обов'язки громадянина згідно з Конституцією України.
- Дайте характеристику права на свободу думки, совісті та релігії.
 - Як це право захищається законом?
- Порівняйте гарантії реалізації прав людини в Україні та в одній з європейських країн (на вибір).
 - Зробіть короткий висновок.
- Проаналізуйте рішення Конституційного Суду України щодо одного з прав людини.
 - Вкажіть суть справи, суть рішення, значення для правозастосування.

3.6 Форми поточного, проміжного та підсумкового контролю

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання ІЗ, проміжний контроль.

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- заслуховування і публічне обговорення підготовлених виступів, доповідей з тематики занять;
- перевірка виконання практичних завдань на аудиторних заняттях;
- усне опитування або письмовий контроль на аудиторних заняттях;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання ІЗ здійснюється у формі перевірки виконання контрольної роботи.

Проміжний контроль проводиться у формі усного і письмового опитування за матеріалами тем змістових модулів курсу.

Формою *підсумкового контролю* з навчальної дисципліни «Міжнародне право» є *екзамен*.

При проведенні *підсумкового контролю* у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання Moodle.

3.7 Методика навчання

Лекції (проблемні лекції, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання).

Семінарські заняття (доповіді, виступи, публічне обговорення питань тем курсу, виконання завдань).

Самостійне навчання: виконання завдань самостійної роботи; індивідуальних завдань; робота з навчальною літературою, правовими джерелами.

4 КРИТЕРІЇ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Кожний вид поточної навчальної роботи студента оцінюються за 5-бальною шкалою.

Критерії оцінювання роботи студентів на семінарських, практичних заняттях, виконання завдань СРС:

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих

	положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання виконання індивідуальних завдань (ІЗ)

Критерії оцінювання	
для дисциплін, вивчення яких завершується екзаменом	
10 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
8-9 балів	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання.
7 балів	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
6 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Критерії оцінювання	
для дисциплін, вивчення яких завершується екзаменом	
5 балів	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.
< 5 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Згідно з діючою в СУРА системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка виставляється на підставі суми накопичених балів студентом, отриманих у ході поточного, рубіжного контролів, виконання ІЗ, складання екзамену (підсумковий контроль).

Схема розподілу балів:

Залік	70 балів (поточний контроль)		30 балів (контроль виконання індивідуального завдання)
Екзамен	50 балів (поточний, рубіжний контроль)	10 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	40 балів (підсумковий контроль)

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

Залік	45 балів (поточний контроль)		15 балів (контроль виконання індивідуального завдання)
Екзамен	30 балів (поточний, рубіжний контроль)	5 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	25 балів (підсумковий контроль)

Підсумкова семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5 ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне право» є:

- тести;
- індивідуальні завдання;
- усні, письмові відповіді при проведенні контрольних заходів (рубіжний контроль);
- доповіді і виступи на заняттях;
- проведення опитування на заняттях;
- звіти з виконання завдань СРС;
- звіти з виконання практичних завдань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

6 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ І МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Електронні ресурси: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, презентації окремих тем, банк тестів, методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів.

7 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Войціховський, А. В. Міжнародне право : підручник; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/9229>.
2. Наливайко Л.Р., Степаненко К.В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с. URL: <http://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/3716>
3. Міжнародне публічне право : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. осв. галузі знань 08, спец. 081 «Право» та галузі знань 29, спец. 293 «Міжнародне право» / уклад.: К. В. Мануїлова, О. О. Белогубова [та ін.] ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. 234 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/28680>.
4. Міжнародне право : конспект лекцій / уклад. О. А. Ганич. Луцьк : ЛНТУ, 2026. 257 с. URL: <https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/2755>.
5. Законодавчі напрями розвитку держави і суспільства (аналітичні підсумки діяльності Верховної Ради України VIII скликання) / За заг. ред. О. Л. Копиленка, Є. Р. Бершеди, О. М. Клименко ; Інститут законодавства Верховної Ради України. К., 2019. 574 с.
6. Гавриленко В.В. Трансформація державного суверенітету в умовах європейської інтеграції: проблеми теорії та реалізації: монографія. Харків: Фенікс, 2017. 136с.
7. Гамбург Л. С. Державна влада: територіальний устрій і децентралізація: монографія. Lambert Academic Publishing, 2018. 220 с.
8. Сазонець І.Л. Наукові основи та імплементація світових практик місцевого самоврядування та об'єднання територіальних громад: монографія. Рівне: Волин. обереги, 2017. 216с.